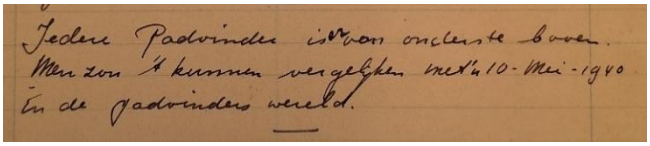
Jo van Ottedijk

Vrijheid in herdenken

Jo van Otterdijk had een broertje Willie.

In 1941 hadden twee katholieke groepen in Eindhoven, de Sint Willibrordus van de parochie Heilige Hart en de Sint Tarcisiusgroep van Philipsdorp, geen stam. De jongens vonden dat die er wel noodzakelijk moest komen. Er werd uiteindelijk één oubaas gevonden, Jan Smit, een oud hopman uit Rotterdam. De oudste verkenners van beide groepen gingen daarom samen in één nieuwe stam, de Baden Powell stam (Willibrordusstam). Hun eerste opkomst was 27 november 1940. Ze begonnen met acht stamleden (voortrekkersgasten), inclusief oubaas Jan Smit en baas Fons Sipman. Jo en zijn broer waren beiden actief bij Scouting en Willie werd in augustus 1943 lid van de Baden Powell stam.

Jedere Padvinder is van onderste boven.
Men zou 't kunnen vergelijken met 't 10-Mei-1940
in de padvinders wereld.

Voortrekker Dick Ghijben hield een aantal logboeken bij tijdens de oorlog waarin hij de stamactiviteiten beschreef. Op 2 april 1941 verscheen in het logboek de mededeling dat de Padvinderij werd verboden. De stam bleef gewoon activiteiten ondernemen, organiseerde weekendkampen en ging in de zomer van 1941 op zomerkamp. Van veel tochten maakte Dick routeschetsen en er werden foto´s gemaakt die het logboek vullen.

In het logboek staat op 23 juni 1943: Laatste bijeenkomst voor de ‘grote Trek’ naar Duitsland. Vier muzikale voortrekkers uit Den Haag waren hierbij als gast aanwezig. Verschillende voortrekkers werden opgeroepen en gingen naar Duitsland. Theo Vermeulen was al op 22 februari 1943 vertrokken. Jo van Otterdijk ging op 26 juni, Harrie van der Eijnden en Willie de Bruin op 1 juli en Joop Peeters en Piet de Brouwer op 14 juli. Zij werden uitgezwaaid door de achterblijvende stamleden.

In januari 1942 verklaarde Duitsland dat het noodzakelijk was arbeiders uit de bezette gebieden te verplichten voor de Duitse oorlogsindustrie te werken. In die maand werd in Nederland de Nederlandse Arbeidsdienst ingesteld. Jonge mannen moesten voor deze dienst hun arbeidsdienstplicht vervullen. Nederlandse werklozen waren al vóór die tijd verplicht om werk in Duitsland aan te nemen als ze steun of een uitkering ontvingen. In mei 1943 voerde de bezetter in Nederland officieel de Arbeitseinsatz in. Alle jongemannen tussen de achttien tot vijfendertig jaar kregen een oproep om zich te melden. Omdat dit niet genoeg werkkrachten opleverde, besloten de Duitsers om de leeftijdscategorie te verruimen naar zeventien tot veertig jaar. Ook werden er razzia’s gehouden waarbij mensen opgepakt werden die daarna in Duitsland tewerkgesteld werden. Jo werd in juni 1943 tewerkgesteld in een dorp net over de grens bij Enschede.

Meer informatie

Logboek Dick Ghijben, Baden Powellstam Eindhoven 1941-1942, NIOD 9212
Logboek Dick Ghijben, Baden Powellstam Eindhoven 1942-1943, NIOD 9212

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.